B E G R O T I N G

Voorzitter,

Vorig jaar hebben we ons tijdens de algemene beschouwingen beperkt tot twee thema's en dat doen we ook vandaag weer: Onderwijs en Duurzaamheid. Dit zijn de twee grootste opgaves die de gemeente Beekdaelen op dit moment voor de kiezen heeft: het onderwijs zodat onze volgende generaties zich zo goed mogelijk kunnen ontplooien en ieders talenten ontwikkeld en gewaardeerd worden en – een tweede thema – de toekomst van de aarde, zonder een leefbare aarde is er immers sowieso geen toekomst voor Beekdaelen.
Voorzitter, dat waren de letterlijke woorden uit de algemene beschouwingen van vorig jaar en het is niet dat we geen opvatting hebben over ruimtelijke ordening of de jeugdzorg, over de beste plek voor het gemeentehuis in Nuth of het Masterplan Schinveld. Daar komen we volgend jaar ook weer allemaal over te spreken. Maar we willen deze begroting en het college dat deze aan ons voorlegt vooral beoordelen op grond van het ambitieniveau en de progressie die het maakt op deze twee thema's.

Onderwijs

Voorzitter, laat ik beginnen met Onderwijs. Wij zijn zeer content dat de portefeuillehouder Onderwijs het dossier Onderwijshuisvesting stevig aanzet. Vorig jaar al heeft hij miljoenen gereserveerd voor de drie nieuw te bouwen locaties en ook in deze begroting is het hem gelukt de nodige miljoenen te reserveren om realisatie van de nieuwbouw in Merkelbeek, Puth en Nuth dichterbij te brengen. Merkelbeek, vraagt u? Ja, de keuze voor de unilocatie voor het Middengebied Bingelrade, Doenrade, Jabeek en Merkelbeek is na onafhankelijk onderzoek dit jaar gevallen op Merkelbeek, locatie Henkhof. Prima dat de onderzoekers tot dezelfde conclusie zijn gekomen als de fractie

van D66 en - ver daarvoor al - Democraten Onderbanken. Die hadden het nog niet zo slecht gezien, zeg ik dan maar. Volle steun van onze fractie dus om die locatie zo spoedig mogelijk te ontwikkelen, er is al veel tijd verloren met politieke ongein en het weglopen voor keuzes, iets wat deze wethouder gelukkig niet doet.
Voor Puth is de locatiestudie gestart en de locatie nabij het nieuw te bouwen gemeenschapshuis wordt daarin nadrukkelijk meegenomen. Wij spreken de hoop en verwachting uit dat er een fatsoenlijke integratie in dat gebied tussen cultuur en educatie tot stand kan komen waarmee ook voor Puth de beste locatie gekozen zou worden. Voor Nuth/Wijnandsrade ligt de situatie nog wel precair omdat ook daar nog een integratie van scholen aan de orde moet komen als we het Integraal Huisvestingsplan goed lezen. We roepen de portefeuillehouder op om ook daar de beste toekomstbestendige keuzes voor te bereiden en samen met het schoolbestuur die keuzes te maken. In het belang van de kwaliteit van het onderwijs.

Enig zorgpunt welk we ten aanzien van het huisvestingsdossier hebben is de calculatie van de benodigde investeringssom. Deze is t.o.v. de eerste versie van de begroting die we ontvingen plots naar beneden bijgesteld. We hebben geen inzicht in de oorspronkelijk bepaalde investeringsbehoefte voor de drie scholen van 23,3 miljoen en ook niet in de verwachting die nu op tafel ligt dat dit 17,9 miljoen gaat kosten. Vraag aan de portefeuillehouder is dan ook of hij hier enige helderheid in kan bieden: zijn het minder leerlingen en dus minder vierkante meters of zijn de kosten per vierkante meter omlaag gebracht?
Tot slot graag een inschatting van de portefeuillehouder hoeveel miljoen hij nog tekort komt na de beoogde stortingen in 2024 en 2025 om ook Puth en Nuth van een adequate nieuwbouw te voorzien?

Duurzaamheid

Voorzitter, nadat we in de vorige algemene beschouwingen de portefeuillehouder hebben opgeroepen om te anticiperen op de miljoenen die klimaatminister Rob Jetten aankondigde, zien we vandaag de dag dat er in een jaar veel is gebeurd, de aangekondigde miljoenen zijn er gekomen en de gemeente Beekdaelen kan daarmee aan de slag. We hebben de indruk dat

de portefeuillehouder de goede intenties heeft en we hopen dat hij die in toenemende mate weet om te zetten in concrete stappen. De klimaatadaptieve hemelwaterverordening mag daarbij een mooi voorbeeld zijn dat navolging verdient. We spreken wel de hoop uit dat u zich bij de besteding van de rijksmiddelen niet onvoorwaardelijk en volledig aan de woonwijzerwinkel en aan Parkstad overlevert. Beekdaelen is immers veel meer dan dat!

Voorzitter, D66 heeft al jaren gepleit voor het veel en veel beter benutten van de bebouwde omgeving als het gaat om het toepassen van zonnepanelen. Die opvatting komt niet zomaar uit de lucht vallen. Onze oproep voor meer zonnepanelen op utilitaire gebouwen, zonnepanelen boven parkeerplaatsen, het waren geen proefballonnen maar goed doordachte suggesties aansluitend bij de geluiden vanuit de ministeries en vanuit de Haagse politiek. Helaas hebben we van de portefeuillehouder nog nooit plannen in die richting gehoord. Dat betreuren we. Maar zoals altijd als lokale overheden het laten afweten komt er hulp vanuit Den Haag. De ministers Rob Jetten en Hugo de Jonge hebben wetgeving in voorbereiding om bedrijven te kunnen verplichten hun daken te verglazen en om zon-pv te verplichten bij de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen. D66 heeft daar een paar weken geleden vragen over gesteld en wellicht is dit het moment om uw visie al te geven hoe u met die aankondiging uit Den Haag wil omgaan. Gaat u pro-actief aan de slag, of afwachten tot het zover is? En bent u bereid ook deze handschoen van Rob en Hugo op te pakken als het onverhoopt niet tot wetgeving komt omdat de verkiezingen anders uitpakken dan u en ik hopen. U hebt immers geen wetgeving nodig om met bedrijfsterreinen te overleggen en u hebt ook geen wetgeving nodig om parkeerplaatsen in de openbare ruimte met zon-pv te overkappen.

Kunt u toezeggen dat u in de eerste helft van 2024 met beleidsnotities komt ten aanzien van deze twee punten: zon-pv boven parkeerplaatsen en zon-pv op niet-woningen?

Tot slot voorzitter, de koers van het college om in navolging van het advies van de VNG een meerjarig tekort te laten zien in onze meerjarenbegroting vinden wij roekeloos. U kunt er niet zomaar op vertrouwen dat het Rijk de algemene uitkering weer herstelt, het Rijk bouwt die algemene uitkering immers in toenemende mate om naar zogenaamde SPUK's, specifieke uitkeringen, waarmee het Rijk een steviger invloed heeft op de koers van gemeenten. Wij vinden dat verstandig, want met die specifieke uitkeringen en rijksmiddelen kunnen we in de Nuinhofwijk, in het centrum van Schinveld en met onze transformatie van de energievoorziening en klimaatadaptatie aan de slag.

Voorzitter, tot zover in eerste termijn.